

Sivistyksen toimiala

Toiminnassa ja taloudessa tapahtuneet olennaiset muutokset

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Sivistyksen toimialan yhteisten palvelujen ja hallinnon kokonaisuuteen kuuluvat palveluohjaus- ja asiantuntijatiimit, sivistystoimen ICT-tiimi, toimialan sekä kasvun ja oppimisen hallinnolliset palvelut. Lisäksi kasvun ja oppimisen palvelujen keskitettyjä hankkeita sekä määrärahan konsernihallinnon vyörytyseriä seurataan yhteisten palvelujen kokonaisuudessa.

Palveluohjaustiimin tehtäväkokonaisuuteen kuuluvat varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen palveluohjaus ja asiakasmaksut, yksityisen varhaiskasvatuksen valvontavastuu sekä erilaiset lain-säädännön muutoksiin ja hallintoon liittyvät valmistelutehtävät. 1.8.2025 alkaen palveluohjauksen esihenkilönä toimii kasvatus- ja opetuspäällikkö.

Toiminnanohjausjärjestelmän uudistus Efficasta Edlevoon jatkui kuluneen vuoden aikana. Jyväskylän sivistyslautakunnan päätöksen mukaisesti yksityisen ja kunnallisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujärjestelmän tuntiluokkia uudistettiin 1.8.2025 alkaen. Alle esiopetusikäisten lasten tuntiluokkien määrä väheni viidestä kolmeen. Muutoksen seurauksena osan perheistä asiakasmaksut sekä lapsikohtaisen palvelusetelin arvo muuttuivat.

Aikaisemmin sivistystoimen alla toimineen Kasvun ja oppimisen TVT-tiimin henkilöstö ja toiminta siirrettiin osaksi Digipalveluita. Tehtäviä laajennettiin koskemaan koko sivistystoimea ja tiimin nimeksi vaihtui Sivistystoimen ICT-tiimi. Palvelualuekohtainen ICT-asiakasvastaava -malli käynnistettiin. 2025 oli ensimmäinen vuosi, jolloin perustietotekniikkapalvelut olivat Kuntien Tieran vastuulla, liittyen kaupungin aikaisemmin tekemään ulkoistussopimukseen.

Sivistystoimen ICT-tiimi vastasi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lakisääteisistä oppilas- ja asiakasrekistereistä, tilastoinnista ja raportoinnista sekä ICT-tukipalveluista ja niiden kehittämisestä yhteistyössä palvelualueiden ja palveluntarjoajien kanssa. ICT-tiimi organisoii ICT- ja AV-laittehankinnat yhteistyössä Digipalveluiden, palvelualueiden ja palveluntarjoajien kanssa. Sivistystoimen ICT-tiimin keskeinen tehtävä oli ulkoistettujen palveluiden palveluhallinta.

Varhaiskasvatuksen järjestelmiin liittyen käynnistettiin Varhaiskasvatuksen toiminnanohjaus -hanke, jonka tavoitteena on hankkia varhaiskasvatukseen uusi avoimen lähdekoodin toiminnanohjausjärjestelmä nykyisen järjestelmän tilalle. Loppuvuodesta 2025 tehtiin päätös, että hankittava järjestelmä on eVaka ja käynnistettiin käyttöönottoprojektin kilpailutuksen valmistelu.

DigiOne-hankkeessa kehitettiin perusopetuksen oppilashallinnon, opetuksen sekä kodin ja koulun yhteistyön sähköisiä palveluita. Jyväskylässä on kolme pilottikoulua (Huhtasuon yhtenäiskoulu, Keltinmäen koulu ja Puistokadun päiväkotikoulu). Vuonna 2025 tuotekehityksen päävastuu oli Kuntien Tieralla ja vaikka palveluiden valmistuminen eteni aikaisempaa selvästi paremmin, niin käyttöönotto siirtyi kuitenkin vuodelle 2026. Tuotekehitykseen ei esitetty lisärahoitusta, mutta jo aikaisemmin virheidenkorjaukseen varatuista investoinneista kohdennettiin tuotekehitykseen 50 prosenttia.

Kasvun ja oppimisen asiantuntijatiimin vastuulla olleet kehittämisprosessit liittyivät erityisesti Kasvun ja oppimisen kehittämisohjelman 2023–2025 toimenpiteiden edistämiseen, joista vuonna 2025 keskeisimpiä toimenpiteitä olivat tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen sekä tuen kehittämissuunnitelman toimenpiteiden toimeenpano. Kehittämisohjelma on ohjannut yksiköiden kehittämistä lukuvuosi- ja toimintasuunnitelmien sisältöjen avulla. Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja nuorisopalveluiden yksiköihin laadittuja vuorovaikutuksen pelisääntöjä ja toimintatapoja arvioitiin henkilöstön kanssa. Hyvinvoinnin vuosikelloa on juurrutettu osaksi arkea kouluttamalla ja tuottamalla tukimateriaalia. Tämän lisäksi muun muassa päivitettiin ohjaavia asiakirjoja, tuettiin joustavan

ohjaajaresurssin käyttöä ja kohdentamista. Yhtenäisen opinpolun kehittämistyön tueksi valmistui keväällä 2025 pedagoginen käsikirja, jonka käyttöä on ohjattu yksiköihin syksyn aikana.

Vuoden 2025 aikana varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja nuorisopalveluissa vahvistettiin toimintamalleja, joiden avulla edistetään lasten, nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvointia sekä väkivallan, kiusaamisen, häirinnän ja syrjinnän vastaista toimintaa (vkhs-malli).

Asiantuntijatiimi vastasi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen hankekokonaisuudesta. Vuonna 2025 hankerahoituksella edistettiin koulutuksellista laatua ja tasa-arvoa varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen indikaattorialueilla. Laadun ja tasa-arvon erityisavustus kohdennettiin täysimääräisesti kasvua ja oppimista tukevan henkilöstön palkkaamiseen, minkä avulla voitiin vahvistaa yksilöllistä oppimisen tukea ja pienentää ryhmäkokoja. Korona-avustuksen viimeinen kevtlukukausi suunnattiin erityisesti sellaisiin toimenpiteisiin, jotka tukivat poikkeusolojen aikana erityisiä haasteita kohdanneita lapsia ja oppilaita. Avustusrahalta palkattiin muun muassa varhaiskasvatuksen opettajia, erityisavustajia, perusopetuksen erityisopettajia ja kasvatusohjaajia, joiden avulla tukea saatiin yksilöllisesti kohdistettua lapsiin ja oppilaisiin, joiden oppimiseen poikkeusolot olivat erityisesti vaikuttaneet.

Yhteisessä koulussa -hanke jatkui toukokuussa 2025, kun Jyväskylän kaupunki sai Opetushallituksen myöntämää hankeavustusta kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyyn ja niihin puuttumiseen perusopetuksessa. Jyväskylän koordinoimassa hankkeessa on mukana yhteensä 17 Keski-Suomen kuntaa. Hankeaika on 07/2027 asti.

Kasvun ja oppimisen palveluille laadittiin yhteinen kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen strategia, joka ohjaa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja nuorisopalveluiden toimintaa vuosina 2025–2029. Strategia vahvistaa yhdenvertaisuutta, tukee monikielisyyttä ja kulttuurista osallisuutta sekä edistää lasten ja nuorten hyvinvointia ja koulutuksellista tasa-arvoa. Asiakirjassa kartoitettiin kieli- ja kulttuuriryhmien nykytilanne ja tarpeet varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja nuorisopalveluissa ja laadittiin strategiset tavoitteet ja toimenpiteet kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen ja palveluiden järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Tämän työn perusteella aloitettiin Koko kunta lukee-hanke lukutaidon kehittämiseksi ja jatkettiin Hyvä kasvu kaikille-koulusegregaatiohankkeessa esiin nousseiden asioiden toimeenpanoa.

Erilaisilla hankkeilla kehitettiin siirtymistä edelleen valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen, kansainvälisyyskasvatusta ja koulusegregaation ehkäisyä. AGENDA-2030 - hanketyöskentely käynnistettiin. Kotoutumisen eri prosesseihin kiinnitettiin erityistä huomiota, koska lasten kielellinen eriytyminen Jyväskylässä on valtakunnallisesti suurempaa kuin pääkaupunkiseudulla. Vuonna 2025 liikuntapalvelut vastasivat Harrastamisen Suomen mallista ja Liikkuva koulu –hankerahoituksesta ja hankkeiden hallinnoinnista.

Sivistyksen keskitetyn talousyksikkö vastaa toimiala-, palvelualue- ja palveluyksikötasoisista talouden ohjauksen, talouden suunnittelun ja seurannan tehtävistä, sekä toimialan keskitetyn maksuliikenteen (osto- ja myyntilaskutuksen) tehtäväkokonaisuuksista. Keskitetyssä yksikössä työskentelee yhteensä 15 työntekijää. Vuoden 2025 aikana jatkettiin toimialan talouden prosessien kehittämistä ja yhdenmukaistamista palvelujen erityispiirteet, erilaiset vaatimukset ja vastuunjaot huomioiden. Jyväskylä Sinfonian ja kaupunginteatterin talouden suunnittelun tehtävät siirrettiin keskitettyyn talousyksikköön lokakuusta 2025 alkaen. Lisäksi toimialan hankintojen resurssia täydennettiin yhden uuden työntekijän rekrytoinnilla syyskuussa 2025.

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmä uudistettiin vuoden 2025 alussa. Uudistus toi muutoksia sekä esihenkilöalueisiin että tehtäväankuviin. Taloudellisten tavoitteiden lisäksi kehittämisen päämääränä oli luoda yhtenäiset johtamisrakenteet ja selkeät tehtäväkuvat esihenkilöalueille. Tavoitteena oli myös vahvistaa henkilöstön työajan kohdentumista lapsiryhmätyöhön. Uudistunut

johtamisrakenne sisältää 27 päiväkodin johtajan esihenkilöaluetta. Jokaisella alueella toimii päätoiminen apulaisjohtaja sekä 1–2 lapsiryhmässä työskentelevää apulaisjohtajaa. Uudistuksen myötä pedagogisen johtajan nimike poistui käytöstä. Uudistuksen yhteydessä vähennettiin myös henkilöstön lisätehtäviä, esimerkiksi tiimivastaavista ja mentoreista luovuttiin. Johtamisrakenteen muutos on edellyttänyt uudenlaista työnjakoa ja uusien toimintamallien kehittämistä esihenkilöalueilla.

Vuonna 2025 kunnallisten palvelujen piirissä oli keskimäärin 5 516 lasta kevättoimintakaudella ja 5 056 lasta syystoimintakaudella. Yksityisissä palveluissa lapsia oli vastaavasti kevätkaudella keskimäärin 1 383 ja syyspuolella 1 388. Kotihoidontukea sai noin 1 311 lasta kuukausittain. Joulukuussa 2025 palvelujen piirissä olevien lasten osallistumisaste 87,0 prosenttia on pysynyt lähes samana edellisvuoteen verrattuna (joulukuussa 2024 87,2 prosenttia). Alle 3-vuotiaiden osallistumisaste on hieman laskenut 67,7 prosentista (joulukuu 2024) 66,6 prosenttiin (joulukuu 2025). Syystoimintakaudella 2025 noin 56 prosenttia kunnallisten palvelujen piirissä olevista lapsista oli maksuttomassa varhaiskasvatuksessa. Vastaavasti noin 50 prosenttia yksityisten palvelujen piirissä olevista lapsista oli maksuttomassa varhaiskasvatuksessa.

Lohikosken päiväkoti otettiin käyttöön 1.8.2025. Samalla luovuttiin Ritoniemen päiväkodista osana itäisen Palokan palveluverkkosuunnitelmaa. Tikkakosken päiväkodin kiinteistö tuli elinkaarensa päähän, ja toiminta päättyi 31.7.2025. Päiväkodin lapset siirtyvät elokuusta 2025 alkaen Luonetjärven ja Liinalammin päiväkoteihin. Liinalammin päiväkotikoulusta vapautui tiloja varhaiskasvatusikäisille, kun Liinalammin 3.–4. -luokkalaiset siirtyivät Luonetjärven koululle. Kivistön ja Keskustan päiväkotien rakentaminen aloitettiin vuoden 2025 aikana. Suunnitelman mukaan Kivistön päiväkoti aukeaa 1.8.2026 ja Keskustan päiväkoti 1.1.2027. Jyskän koulun vanhan osan peruskorjaus aloitettiin vuonna 2025, ja tiloihin tulee alueen esiopetus 1.8.2026 alkaen. Kauramäen päiväkotikoulun hankesuunnittelu aloitettiin myös loppuvuodesta 2025.

Vuoden 2025 aikana yksityisen varhaiskasvatuksen paikkamäärissä ei tapahtunut muutoksia. Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjausta, neuvontaa ja valvontaa toteutettiin vuosikellosuunnitelman mukaisesti. Palvelusetelin enimmäisarvoihin tehtiin indeksitarkistus 1.8.2025 alkaen, jolloin kaikille yksityisessä varhaiskasvatuksessa oleville lapsille tehtiin uudet palvelusetelin arvopäätökset.

Paikalliset Jyväskylän kaupungin esiopetussuunnitelman perusteet otettiin käyttöön 1.8.2025. Painopisteinä olivat pedagogisesti tarkoituksenmukaiset opetusjärjestelyt, kielitietoisuus sekä moniammatillinen yhteistyö.

Henkilöstöä on perehdytetty kehittyvän kielitaidon tukeen sekä koulutettu oppimiseen ja esiopetukseen osallistumisen tuesta. Henkilökuntaa on ohjattu osallistumaan Eduhousen koulutuksiin, jotka vastaavat osaamisen kehittämisen tarpeisiin. Aveckki-koulutuksia ja tunnetaitokoulutuksia järjestettiin edelleen säännöllisesti ja suunnitelmallisesti. Työyhteisöille on tarjottu konsultaatioita autismikirjosta, käyttäytymisellä reagoivien lasten ja neurokirjon lasten kanssa toimimiseen, monikulttuurisuudesta sekä kuulo- ja näkövammaisten lasten asioista.

Monikielisten lasten määrä varhaiskasvatuksessa on lisääntynyt. Vuonna 2025 monikielisiä lapsia oli 633. Monikielisten lasten varhaiskasvatusta sekä henkilöstön kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoisuutta tuettiin keväällä hanketyöntekijän toimesta, ja kesäkuusta 2025 lähtien työstä on vastannut varhaiskasvatuksen erityisopettaja 50 prosentin työajalla. Osaamista vahvistettiin koulutustallenteilla, yksiköihin jalkautuvalla konsultaatiolla sekä pedagogisilla keskusteluilla. Lisäksi Jyväskylän kaupunki ja Gradia käynnistivät ”Kulttuurinen moninaisuus kasvatus- ja ohjaustyössä” -koulutuksen, johon osallistui 11 monikielisten lasten kanssa työskentelevää varhaiskasvatuksen työntekijää.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2025	Muutos 2024 - 2025	
					euroa	%
Tunnusluvut						
Kunnallinen päivähoito, lapset lkm ka/kk, josta	5 243	5 236	5 162	5 209	-74	-1,4 %
päiväkodeissa	5 075	5 084	5 012	5 085	-72	-1,4 %
perhepäivähoidossa	97	95	93	95	-2	-2,1 %
kerhoissa	85	57	57	29	0	0,0 %
osuus 1-6-vuotiaista, %	69,6	71,0	68,5	71,7	-2	-3,5 %
Yksityinen päivähoito (sis. esiopetuksen ja palvelu- rahan)						
lapset lkm ka/kk	1 390	1 179	1 214	1 309	35	3,0 %
osuus 1-6-vuotiaista, %	18,5	16,0	16,6	18,0	1	3,8 %
Kotihoidon tuki, lapset ka/kk	1 539	1 331	1 311	1 338	-20	-1,5 %
osuus 1-6-vuotiaista, %	20,4	18,0	17,9	18,4	0	-0,4 %
Mittarit						
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen bruttomenot / lapsi	15 295	15 318	-	15 500		
Tuottavuusindeksi	0,86	0,89	-	0,81		

* Toteumatiedot varhaiskasvatuksen mittaritiedoista valmistuvat vasta tilinpäätösaikataulun jälkeen.

Perusopetuksen palvelualue

Jyväskylän kaupungin perusopetuspalvelut vastaa perusopetuksen järjestämisestä kaupungin peruskouluissa. Palvelualueeseen kuuluvat perusopetuksen koulut, aamu- ja iltapäivätoiminta sekä kieli- ja kulttuuriryhmien opetus. Vuonna 2025 perusopetusta järjestettiin 38 kouluyksikössä ja kaupungin kouluissa opiskeli vuoden lopussa yhteensä 12 041 oppilasta. Oppilasmäärä väheni vuoden aikana 440 oppilaalla, mutta maahanmuutto tasoitti laskua. Alle kuusi vuotta perusopetuksessa olleiden suomi toisena kielenä -oppilaiden määrä kasvoi 75 oppilaalla aikavälillä 1.1.-31.12.2025.

Jyväskylän kaupunkistrategiassa 2022–2025 on asetettu tavoitteeksi vahvistaa perusopetuksen resurssointia siten, että kaupunki sijoittuisi valtakunnallisessa suurten kaupunkien vertailussa viiden parhaan joukkoon, kun resursseja tarkastellaan suhteessa asukaslukuun. Perusresurssia onnistuttiin vahvistamaan osin kohdentamalla määrärahoja erityisesti opetusresurssiin sekä aine-, tarvike- ja tavaramäärärahoihin. Nämä kohdennukset tukivat resurssien riittävyyttä ja paransivat tilannetta aiempaan verrattuna, vaikka niiden vaikutusta strategisen tavoitteen toteutumiseen ei tilinpäätöksen yhteydessä voida vielä arvioida.

Perusopetuksen tuntijaon muutos valtakunnallisesti 1.8.2025 lisäsi perusopetuksen oppilaiden opetustuntimäärää kolme vuosiviikkotuntia. Lisäys kohdistui 1–3-vuosiluokkien äidinkielen ja matematiikkaan.

Kasvun ja oppimisen palveluiden kehittämisohjelman osana laaditun kasvun ja oppimisen tuen kehittämissuunnitelman (2024–2026) tavoitteita vietiin käytäntöön vuonna 2025. Suunnitelman

tavoitteiden laadinnassa oli huomioitu 1.8.2025 voimaan tullut perusopetuksen lakiuudistus ja sen edellyttämä muutos toimintakulttuuriin. Perusopetuksen toimintaa ohjasi tavoite kehittää rakenteita ja prosesseja niin, että jokaisella lapsella, nuorella ja nuorella aikuisella olisi yhdenvertaiset mahdollisuudet kasvuun, oppimiseen, osallisuuteen ja oppimisen ja koulunkäynnin tukeen.

Vuonna 2025 valmisteltiin laajasti 1.8.2025 voimaan tullutta tuen lakiuudistusta, joka korvasi kolmiportaisen tuen oppimisen edellytyksiä tukevilla opetusjärjestelyillä ja ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla. Uudistus vahvisti ennaltaehkäisevää ja inklusiivista toimintakulttuuria kaikissa esi- ja perusopetuksen ryhmissä. Perusopetuksessa opetussuunnitelman päivitykset kytkettiin tuen uudistuksen toimeenpanoon, ja työ eteni rehtorikokouksissa ja työryhmissä painottuen tuen rakenteiden, arvioinnin ja toimintakulttuurin kehittämiseen. Henkilöstön osaamista vahvistettiin valtakunnallisilla ja paikallisilla koulutuksilla, erityisesti tuen arviointiin, pedagogisiin asiakirjoihin ja kielitietoisuuden vahvistamiseen liittyen.

Perusopetuksessa jatkettiin hyvinvoinnin vuosikellon, vkhs-mallin, Lainvastaiset teot koulussa -toimintamallin sekä poissaolomallin juurruttamista ja ylläpitoa henkilöstön perehdytysten ja uusien tukimateriaalien käyttöönoton myötä. Lisäksi perusopetuksen rehtorit, koulujen muut johtohenkilöt sekä oppilaanohjaajat saivat käyttöönsä koulupoissaolojen seurantaraportit. Syksyllä 2025 järjestettiin yläkouluikäisten oppilastoimijoiden päivä yhteistyössä Jyväskylän kaupungin perusopetuksen, Jyväskylän yliopiston ja Jyväskylän Normaalikoulun kanssa. Oppilaskunnan hallituksen edustajat, tukioppilaat ja liikkuvaksit eli välitunneilla liikunnallisia aktiviteetteja ohjaavat oppilaat suunnittelivat yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja hyvinvointia lisääviä toimintatapoja, joita he voivat edistää omilla kouluillaan.

Perusopetuksen iltapäivätoimintaa (Jälkkäri) järjestettiin keväällä 2025 kaupungin omana toimintana 26 toimipisteessä ja yhteistyössä palveluntuottajien kanssa 16 toimipisteessä. Jälkkäri -toimintaa järjestettiin 1.–2. luokkien oppilaille sekä erityisen tuen päätöksen saaneille 3.–5. luokkien oppilaille. Keväällä 2025 Jälkkäriässä oli 1 364 lasta ja syksyllä 1 360. Jyväskylän kaupunki irtisanoi kaupungin perusopetuksen kouluissa toimivien palveluntuottajien avustussopimukset päättymään 3.8.2025. Palveluntuottajien avustussopimusten irtisanominen sisältyi kasvun ja oppimisen palvelujen käyttösuunnitelman mukaisiin talouden tasapainottamistoimenpiteisiin vuodelle 2025. Siirtyvä henkilöstö sijoittui kasvun ja oppimisen palveluihin perusopetukseen koulunkäynnin ohjaajiksi. Henkilöstö sijoittui kymmenelle eri koululle ja heidän resurssinsa huomioitiin koulunkäynnin ohjaajien kokonaisuuden suunnittelussa. Avustussopimuksilla palvelun tuottamista jatkoivat Jyväskylän kristillisen koulun yhdistys ry, Jyväskylän steinerkoulun kannatusyhdistys, Jyväskylän seudun Nuorisoseurat ry ja Valteri Onervan koulu. Kesä-Jälkkäriä tarjottiin kesällä 2025 juhannukseen asti 11 koululla.

Vaativan erityisen tuen Vertti- iltapäivätoimintaa järjestettiin yhteistyössä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Keväällä 2025 Verttiin osallistui 128 oppilasta ja syksyllä 115. Hyvinvointialue vastasi aamutoiminnasta ja loma-ajan toiminnasta, kun taas kaupunki huolehti iltapäivätoiminnan järjestämisestä.

Kieli- ja kulttuuriryhmien opetus vastaa maahanmuuttajien esi- ja perusopetukseen valmistavasta opetuksesta, oman äidinkielen opetuksesta sekä kotoutumiseen liittyvistä tehtävistä. Lisäksi yksikkö koordinoi vieraiden kielten, S2-opetuksen, katsomusaineiden ja kansainvälisyyskasvatuksen opetusta. Yksiköllä on yhteisiä opettajia Jyväskylän Normaalikoulun, Jyväskylän Steinerkoulun ja Jyväskylän Lyseon kanssa. Vuonna 2025 hanketoiminta painottui lukutaidon ja koulusegregaation kehittämiseen.

Vuonna 2025 esi- ja perusopetuksen valmistavaa opetusta järjestettiin kevätlukukaudella 13 ja syyslukukaudella 14 ryhmässä. Oppilaiden määrän on pysynyt ennallaan. Enintään 6 vuotta perusopetuksessa olleiden S2-oppilaiden määrä kasvoi kevätlukukauden 844:stä 919:sta ja oman äidinkielen opetukseen osallistui vuoden lopussa 723 oppilasta.

Maahanmuuttaneiden oppilaiden keskittyminen tietyille asuinalueille haastoi kouluja. Äidinkielenään muuta kuin suomea puhui eniten Kangasvuoren päiväkotikoulussa 46,49 prosenttia (v. 2024 32,06 prosenttia), Kortepohjan päiväkotikoulussa 37,74 prosenttia (v. 2024 25,54 prosenttia) Huhtasuon yhtenäiskoulussa 30,35 prosenttia (v. 2024 29,25 prosenttia). Kielellisesti tuetun opetuksen tarpeessa olevien oppilaiden määrä kasvoi, ja Viitaniemen koulussa sekä Kuokkalan yhtenäiskouluissa työskenteli kielellistä tukea antava opettaja. Opetuskielen tukiopetus tuli tuen lakiuudistuksen myötä velvoittavaksi. Perusopetukseen kohdennetuilla testamenttivaroilla täydennyskoulutettiin valmistavan opetuksen opettajia. Lisäksi Kortepohjan päiväkotikoulussa aloitettiin syyslukukaudella niin kutsuttu perhekoulumallin pilotointi.

Vuonna 2025 ylläpidettiin ja kehitettiin palvelujen ja laitteiden opetuskäytön osaamista. Henkilöstöllä oli pääasiassa ajantasaiset laitteet, mutta työpuhelimien uusiminen on edelleen ajankohtaista vuonna 2026. Oppilaiden laitekanta oli kohtuullisella tasolla, ja useimmat työskentelivät yhteiskäytölaitteilla.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteinen palveluverkkoselvitys laaditaan vuosittain viiden vuoden ajanjaksolle. Tämä mahdollistaa tilakapasiteetin tehokkaan hyödyntämisen erityisesti nivelvaiheiden joustojen avulla. Jyväskylän yliopiston aloitteesta käynnistettiin syksyllä 2024 lisäselvitys, joka koskee Normaalikoulun oppilasmäärien kasvattamisen edellytyksiä. Selvitys ei valmistunut vielä vuoden 2025 aikana, vaan sen arvioidaan valmistuvan keväällä 2026. Jyväskylän Normaalikoulu osoitettiin 1.8.2025 alkaen kaupungin lasten lähikouluksi samaan tapaan kaupungin muiden koulujen kanssa. Lähikoulumäärittelyllä pystyttiin ohjaamaan ja tasaamaan oppilasmääriä koulujen kesken aiempaa paremmin.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2025	Muutos 2024 - 2025	
					euroa	%
Tunnusluvut						
Oppilasmäärä 20.9	12 591	12 468	12 080	12 060	-388	-3,1 %
Oppilaat, äidinkieli muu kuin suomi	929	1 216	1 176	995	-40	-3,3 %
Aamu- ja iltapäivätoiminnan lapset	1 645	1 504	1 438	1 504	-66	-4,4 %
Koulukuljetettavien määrä	1 821	1 781	1 724	1 850	-57	-3,2 %
Valmistavan opetuksen läsnäolokuukaudet			1 161	1 233	1 161	
Opetustuntien kokonaismäärä						
1-6 luokilla	10 669	10 646	10 424	9 721	-222	-2,1 %
7-9 luokilla	6 957	7 084	7 266	7 503	182	2,6 %
erityisopetus	4 173	4 148	4 205	3 742	57	1,4 %
Mittarit						
Opetuksen vuosiviikkotunnit/oppilas	1,73	1,74	1,75	1,71	0	0,6 %
Opetusryhmän laskennallinen koko/ryhmä						
1-6 luokilla	18,1	17,7	17,4	18,7	0	-1,7 %
7-9 luokilla	18,3	18,3	18,0	17,4	0	-1,6 %

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden kohderyhmänä ovat Nuorisolain (2016) mukaisesti kaikki alle 29-vuotiaat Jyväskylässä asuvat nuoret. Nuorisopalveluiden tehtävänä on parantaa jyvaskyläläisten nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvointia, edistää heidän osallisuuttaan ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä tukea heidän kasvuaan, itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä. Nuorisopalveluiden toimintaa tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden ja erilaisten verkostojen kanssa monialaisesti ja poikkihallinnollisesti. Nuorisopalveluiden toiminta huomioi nuorten tarpeet, toiveet ja lähtökohdat.

Nuorisopalveluiden toimintaa ohjaavan asiakirjan, *Nuorisopläänin*, päivitys valmistui vuonna 2025 (Nuorisoplääni 2025–2028). Päivityksen yhteydessä muotoiltiin mm. palvelulupauksia, joita nuorisopalvelut toiminnassaan toteuttaa.

Nuorisopalveluiden toiminnalle asetetut tavoitteet toteutuivat usealla osa-alueella vuonna 2025. Nuorten kohtaamiskerrat ja tuettujen nuorten määrät kasvoivat. Nuorisopalveluiden tekemä nuorisotyö oli laadukasta valtakunnallisten mittareiden ja paikallisten kyselyiden mukaan. Tavoitteiden toteutuminen on pitkäjänteisen kehittämistyön tulosta. Yhä useampi nuori löysi nuorisopalveluiden tarjoamat palvelut.

Nuorisopalveluiden teema toimintavuonna 2025–2026 oli *Tulevaisuuden uskoa nuorille*. Teema nousi vuosittain julkaistavasta Nuorisobarometrista, joka mittaa suomalaisten 15–29-vuotiaiden nuorten arvoja ja asenteita. Nuorisobarometrin (2024) mukaan nuorten usko tulevaisuuteen on heikentynyt (Nuoruuden kolme vuosikymmentä. Nuorisobarometri 2024. <https://tietoanuorista.fi/julkaisut/nuorisobarometri-2024/>).

Nuorten talolla toteutettiin TE-palveluiden järjestämisvastuun siirtyminen kunnille tammikuussa 2025 sekä kehitettiin edelleen yhteistyötä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Työpajatoiminnan ja alueellisen nuorisotyön toimintaa mukautettiin kaupungin talouden sopeuttamistoimenpiteiden aiheuttaman tilaverkon supistumisen ja uudelleenjärjestelyn myötä. Tällä oli vaikutusta sekä nuoriin että nuorisopalveluiden henkilöstöön. Nuorisopalvelut oli edelleen mukana lasten ja nuorten harrastustoiminnan kehittämisessä (Suomen harrastamisen malli) yhteistyössä eri palveluiden kanssa. Nuorten liikkumisen edistämiseen osallistuttiin kaupungin liikumisohjelman mukaisesti. Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehdittiin henkilöstökoulutuksen, työnohjauksen, työkierron ja yhteisten keskusteluiden keinoin. Toiminnan ja palveluiden arviointia toteutettiin kehitetyn palautejärjestelmän avulla kaikissa nuorisopalveluiden palveluissa.

Alueellisessa nuorisotyössä toteutettiin nuorisotyötä mm. nuorisotilatoiminnan, liikkuvan ja jalkautuvan nuorisotyön, leiri- ja retkitoiminnan sekä tapahtumien muodossa. Kesällä 2025 järjestettiin viisi leiriä sekä neljä retkeä. Leireistä kaksi järjestettiin yhteistyössä kaupungin liikuntapalveluiden kanssa. Yksi leireistä oli suunnattu vammaisille ja erityistä tukea tarvitseville lapsille ja nuorille. Nuorisoteatteritoimintaa toteutettiin kumppanuussopimuksen turvin Kulttuuriyhdistys Väristys ry:n kanssa. Kesäkuussa 2025 toteutuneen organisaatiomuutoksen seurauksena kahvila Kiskon toiminta siirrettiin toiselle toiminta-alueelle ja digitaalinen nuorisotyö liitettiin osaksi alueellista nuorisotyötä. Toiminta-alueelta johdettavia hankkeita olivat syyskuussa käynnistynyt Väkivallaton nuoruus – nuorten katuväkivallan ehkäisyhanke (avustus 300 000 euroa, STM terveyden edistämisen määräraha), Nuorisotyön maakunnallinen koordinaatio (avustus 45 000 euroa, OKM), Paikallinen harrastus- ja toiminta (avustus 8 000 euroa, OKM) sekä Ilo auttaa 2025-lahjoitus (40 000 euroa, Keskimaa). Henkilöstöä on 29 htv, joista 26 kohdentuu nuorten ohjaustehtäviin.

Alueellisen nuorisotyön henkilöstömitoitus on ollut haasteellinen. Poissaolojen vuoksi nuorisotiloja jouduttiin väliaikaisesti sulkemaan ja tilaverkkoa sopeuttamaan yhdistämällä Kuokkanen ja Keljonkankaan nuorisotilojen sekä Palokan ja Tikkakosken nuorisotilojen toiminta. Laajemmat tiimit toivat helpotusta nuorille suunnattujen palveluiden ennakoitavuuteen. Veturitallit oli keväällä 2025 suljettuna kaksi kuukautta remontin ja nuorten työpajatoiminnan muuton vuoksi. Toiminta-ajat nuorille su-pistuivat jonkin verran suluista, tilaverkon sopeuttamisesta ja Veturitallien muutoksista johtuen.

Tilapäisistä suluista huolimatta käyntimäärien osalta vuoden 2025 tavoite toteutui (49 360), samoin tilojen käyttötuntien osalta saavutettiin tavoitteet (20 076,75 h).

Nuoret arvioivat nuorisotilojen toiminnan laadun edelleen erinomaiseksi: nuoret mm. saivat tukea yksilölliseen kasvuunsa ja kaverisuhteisiinsa. He myös kokivat saavansa apua aikuisilta ja kiusaamista tiloilla havaitaan vain vähän. Nuorten antamat arviot olivat valtakunnallisella tasolla. Tulokset käyvät ilmi vuosittaisesta nuorisotilojen käyttäjille suunnatusta kyselystä.

Kohdennetussa nuorisotyössä tehdään etsivää nuorisotyötä, erityisnuorisotyötä (Nuorten kohtaamispaikka Bostari, Ankkuritoiminta) ja nuorten työpajatoimintaa. Nuorten työpajatoiminnan ja erityisnuorisotyön toiminta-alueet yhdistyivät kohdennetun nuorisotyön toiminta-alueeksi 1.6.2025. Muutos oli seurausta talouden sopeuttamistoimenpiteenä toteutetusta esihenkilötyön tiivistämisestä. Kohdennetun nuorisotyön toiminnot kohdentuvat heikommassa asemassa oleviin nuoriin ja tavoitteena on tavoittaa, kohdata, tukea ja auttaa heitä.

Etsiviä nuorisotyöntekijöitä on nuorisopalveluissa 11 henkilötyövuotta ja etsivään nuorisotyöhön saadaan vuosittain valtionavustusta. Työ kohdentuu NEET tilanteessa oleviin nuoriin (ei työelämässä, koulutuksessa tai harjoittelussa olevat nuoret), ja asiakkaana olevien nuorten elämäntilanteet ovat haastavia ja monisyisiä. Kokonaisasiakasmäärä etsivässä nuorisotyössä vuonna 2025 oli 751 nuorta (2024 661 nuorta.) Vuonna 2025 etsivän nuorisotyön tavoittamista nuorista 78 prosenttia oli tavoittaessa NEET tilanteessa. Nuorilta kerätty palaute etsivästä nuorisotyöstä oli hyvää ja nuorten kokonaisarvosana etsivälle nuorisotyölle Jyväskylässä Sovarin mukaan oli valtakunnallisella tasolla.

Nuorten kohtaamispaikka Bostarilla kävijämäärä pysyi edellisen vuoden tasolla. Vuonna 2025 käyntikertoja oli 6 494. (2024 6 514). Kohtaamispaikalla käy haastavassa elämäntilanteessa olevia nuoria sekä päihteileviä nuoria, jotka viettävät aikaa keskustassa. Nuorisopalveluiden erityisnuorisotyöntekijöitä Bostarilla on 2 henkilötyövuotta. Bostarin aukiolojen lisäämiselle on tunnistettu tarvetta. Nuorilta kerätyn palautteen mukaan nuoret ovat tyytyväisiä toimintaan. Avoimen toiminnan lisäksi tehdään yksilöohjausta, ryhmätoimintoja ja jalkaudutaan kadulle keskustaan. Toiminnassa on mukana laaja yhteistyöverkosto.

Ankkuritoiminnan erityisnuorisotyöntekijöillä oli vuonna 2025 yksilöohjauksessa 62 nuorta. Lisäksi Ankkuritoiminnan erityisnuorisotyöntekijät toteuttivat ennaltaehkäiseviä kouluvierailuja ja infoja ja osallistuivat myös Bostarin toimintaan ja jalkautumiseen sekä järjestävät pienryhmiä. Nuorten rikollisuus ja väkivaltainen käytös on kasvava ilmiö ja tämäntyyppiselle työlle on tarve. Ankkuritoimintahanke (OKM) päättyi 31.8.2025. Hanke toi tärkeän lisäresurssin ajankohtaiseen ilmiöön vastaamiseen.

Nuorten työpajatoiminnan tavoitteena on tukea nuoren työ- ja toimintakykyä sekä vahvistaa nuorta opintoihin, työelämään tai kiinnittymään muihin häntä tukeviin palveluihin. Nuorten työpajatoiminnassa työskenteli vuonna 2025 19 työvalmentajaa, 2 ryhmävalmentajaa Gadian Vivo-valmennuksessa sekä 2 vastaavaa työvalmentajaa. Lisäksi 31.5.2025 saakka nuorten työpajatoiminnan toiminta-alueella työskenteli palveluesihenkilö. Sopeuttamisen myötä tehtävästä vastaa kohdennetun nuorisotyön palvelupäällikkö. Nuorten työpajatoimintaan osallistui vuonna 2025 yhteensä 313 nuorta joista 103 oli Gadian Vivo-valmennuksen nuoria. Asiakasmäärä pieneni aiemmista vuosista eikä asetettua tavoitetta saavutettu. Nuorten työpajatoiminnan tiloista Mataralla luovuttiin säästösyistä ja prosessilla oli vaikutusta toiminnan pyörittämiseen. Muuton vuoksi keväällä ja kesällä oli sulkua ja toiminnan käynnistyminen uusissa tiloissa vei aikansa. Nuorilta kerätty palaute nuorten työpajatoiminnasta oli erinomaista ja nuorten kokonaisarvosana nuorten työpajatoiminnalle oli edelleen yli valtakunnallisentason. Sosiaalista vahvistumista (Sovari) koki 98 prosenttia pajan nuorista (valtakunnallisesti 95 prosenttia). Pitkässä seurannassa nuorista positiivisesti sijoittui noin 75 prosenttia vastanneista.

Yhteiskunnallisen nuorisotyössä tehtiin koulunuorisotyötä koko vuoden 2025 ajan Tikkakosken, Palokan, Mankolan, Viitaniemen, Kilpisen ja Vaajakosken ylä- tai yhtenäiskouluilla. Muilla yhtenäiskouluilla koulunuorisotyötä toteutettiin osan vuodesta. Koulunuorisotyössä kertyi vuoden 2025 aikana 73 681 kohtaamista. Koulunuorisonohjaajat työskentelivät myös nuorisotiloilla, perjantai-iltojen jalkautuvassa nuorisotyössä sekä nuorisopalveluiden yhteisissä lomatoiminnoissa. Osa hanke-rahalla palkatuista nuorisonohjaajista työskenteli myös toisissa kaupungin hankkeissa, esim. harrastusohjaajina.

Osallisuuskasvatuksen tavoitteena oli sujuvoittaa lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia alakoulusta aina toisen asteen opintojen loppuun asti. Vuonna 2025 Nuorisovaltuuston toiminta kehittyi entistä tavoitteellisempaan suuntaan. Perustoimintojen ohella yhteistyökuviot kaupungin sisällä ja ulkopuolisten toimijoiden kanssa laajenivat mm. kansallisten dialogien myötä. Lasten parlamentin toimintaa uudistettiin niin arkipäiväisillä kokouskäytännöillä kuin myös lasten ja päättäjien samaan pöytään keräävän Skidialogin käyttönotolla.

Nuorten talon monialainen palvelukokonaisuus säilyi pääosin ennallaan vuonna 2025. Yhteistyö samoissa tiloissa toimivien Jyväskylän kaupungin työllisyyspalveluiden sekä Keski-Suomen hyvinvointialueen nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden kanssa jatkui tiiviinä. Nuorten talon walk in -palvelua tuotettiin yhteistyössä Ohjaamo Jyväskylän ja nuorten mielenterveys- ja päihdetyön tiimin kanssa. Palvelussa asioi yhteensä 1 300 nuorta (v. 2024; 2935 nuorta). Kävijämäärän laskuun vaikuttivat yleisten aukioloaikojen supistuminen ja henkilöstömuutokset sekä mielenterveys- ja päihdetyön tiimin vastaanottoaikojen lyheneminen sekä -päivien väheneminen. Nuorten talon palvelukokonaisuus herätti laajaa kiinnostusta sekä paikallisesti että kansainvälisesti.

Ohjaamo Jyväskylä toimii osana Nuorten talon palvelukokonaisuutta. Vuonna 2025 Ohjaamon käyttökertoja oli 6 588 (v. 2024; 11 311). Käyttökertojen vähenemiseen vaikuttivat kaupungin kesätyösetelien määrän merkittävä lasku sekä henkilöstömuutokset. Nuorilta kerätyn oman palautekyselyn pohjalta, saatu palaute oli erinomaista. Vuoden 2025 alussa voimaan astuneen työllisyyden monialaisen edistämisen lain (382/2023) myötä, Ohjaamo Jyväskylässä tuotetaan jatkossa Jyväskylän ja Muuramen työllisyysalueen nuorille monialaista yhteispalvelua.

Lapset ja nuoret -SIB-vaikuttavuusinvestointihanke (2021–31) oli vuoden 2025 päättyessä toisen asteen kohderyhmässä mukana 175 nuorta. Tähän kohderyhmään ei enää vuoden 2024 jälkeen ole otettu uusia osallistujia, vaan työskentely jatkuu jo mukana olevien nuorten kanssa. Perusopetuksen kohderyhmässä oli vastaavasti mukana 210 lasta ja perhettä. Tällä hetkellä näyttää siltä, että hankkeen tavoitteet hankkeeseen osallistuvien lasten, nuorten ja perheiden kohdalla saavutetaan. Toiminta jatkuu yhdessä Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa. Jyväskylän kaupunki maksoi vuonna 2025 tulospalkkioita 1 151 972,00 euroa, tästä laskutettiin Keski-Suomen hyvinvointialuetta 552 946,79 euroa.

Tunnusluvut ja mittarit

	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TA 2025	Muutos 2024 - 2025	
					euroa	%
Tunnusluvut						
Nuorten kohtaamiskerrat alueellisessa nuori- sotyössä	49 354	47 915	49 360	40 000	1 445	3,0 %
Vahvasti tuettujen ja/tai palveluihin ohjattujen nuorten määrä	821	878	884	740	6	0,7 %
Työpajatoimintaan osallistuneet nuoret	431	383	313	330	-70	-18,3 %

Nuorten kohtaamiskerrat koulunuorisotyössä	86 104	95 708	73 681	65 000	-22 027	-23,0 %
Ohjaamon käyttökerrat	11 114	11 311	6 588	10 500	-4 723	-41,8 %
Mittarit						
Bruttomenot / alle 30-vuotiaat	111,2	108,1	110,4	112,3	2	2,1 %
Nettomenot / alle 30-vuotiaat	98,7	95,5	99,7	101,1	4	4,4 %

Valtuustoon nähden sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnallisten tavoitteiden toteumaa arvioidaan alla olevan asteikon mukaan:

- **Tavoite toteutui**
 - Tavoite on toteutunut, mikäli tavoitellut tulokset on saavutettu täysin tai jos saavuttamatta jääneiden tulosten osuus on vähäinen ja epäolennainen.
- **Tavoite toteutui osittain**
 - Tätä arviointia sovelletaan moniosaisiin tavoitteisiin. Jos vähintään puolet moniosaisesta tavoitteesta on saavutettu vuoden loppuun mennessä, tavoite on toteutunut osittain.
- **Tavoite ei toteutunut**
 - Tavoite arvioidaan toteutumattomaksi, mikäli arvioidaan, että tavoite ei ole toteutunut vuoden loppuun mennessä miltään osin tai vain alle puolet osatavoitteista on saavutettu. Tätä kriteeriä käytetään myös mikäli asetettu tavoite ei ole enää realistinen.
- **Tavoitteen toteutumista ei voida arvioida**
 - Tällä arviointikriteerillä voidaan tarvittaessa todeta, että tavoitteen toteutumista ei voida arvioida. Tätä kriteeriä voidaan käyttää esimerkiksi silloin, kun tavoitteen toteutumisen arviointiin tarvittavaa tietoa tai mittaria ei ole saatavilla.
 - Mikäli tavoitteen toteutumista ei voida arvioida, tulee kuvata esimerkiksi, miksi arviota ei voida antaa, onko jotain toimenpiteitä jo tehty tai että niitä ei ole voitu vielä jostain syystä aloittaa.

Kasvun ja oppimisen palvelut

Strategiakärki: 1. Koulutus- ja kulttuurikaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 1.1 Innostava ja kannustava kasvatuksen ja koulutuksen polku asukkaiden elinikäiseen oppimiseen					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuu-taho	Toteuma 2025
Varmistamme palvelutarpeen mukaiset alueelliset palvelut päivittämällä palveluverkkoa vuosittain.	Varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee vuosittain 0,5 %.	83,6 % (1–6-vuotiaat lapset)	85,6 %	Varhaiskasvatuksen palvelualue	Tavoite toteutui. Osallistumisaste 87 %.
Varmistamme yleisen, tehostetun ja erityisen tuen toteutumisen.	Jyväskyläläisten lasten ja nuorten oppimisen tuen ostopalveluiden määrä Valteri- koulu Onervassa.	59 jyväskyläläistä oppilaista	44 jyväskyläläistä oppilasta	Perusopetuksen palvelualue	Tavoite toteutui. Valteri koulu Onervassa oli syksyllä 2025 42 oppilasta.
Alueellisen palveluverkon moninaisuus mahdollistaa kaikille vaativan erityisen tuen oppilaille koulupaikan lähikoulusta tai lähialueelta	Vaativan erityisen tuen oppilaiden määrä lähialueella tai -koulussa	100 (40 %) erityisen tuen oppilasta	124 (50 %) vaativan erityisen tuen oppilasta	Perusopetuksen palvelualue	Tavoite ei ole toteutunut. 100 (40 %)
Inklusiivisen valmistavan opetuksen laajentaminen alkuopetuksessa	Valmistava opetus 1. lk yleisopetuksen ryhmässä	99 % 2017 syntyneistä oppilaista valmistavassa opetuksessa yleisopetuksen ryhmässä	100 % 2018 syntyneistä oppilaista valmistavassa opetuksessa yleisopetuksen ryhmässä	Perusopetuksen palvelualue	Tavoite toteutui osittain. Osallistumisaste 98 %.
Nuorisopalveluiden ehkäisevällä työllä alueellisessa ja koulunuorisotyössä tavoitetaan 10–20 v nuoria	Nuorten kohtaamiskerrat alueellisessa nuorisotyössä (tavoiteluvussa huomioitu	38 000	40 000	Nuorisopalvelujen palvelualue	Tavoite toteutui. Kohtaamiskertoja toteutui 49 360.

mahdollisimman laajasti eri alueilla. Tarpeen mukaan ohjataan nuoria myös muihin palveluihin. (Huom. nuorisotyöllinen kohtaaminen ei ole sama kuin käyntikerta). Nuorisotiloja käyttävät myös muut alueen toimijat.	palveluverkkoon kohdistuvat supistukset)				
	Koulunuorisotyössä kohdatut nuoret	60 000	65 000	Nuorisopalvelujen palvelualue	Tavoite toteutui. Kohdattuja nuoria 73 681.
	Nuorisotilojen käyttötunnit (tavoiteluvussa huomioitu palveluverkkoon kohdistuvat supistukset)	14 500	20 000	Nuorisopalvelujen palvelualue	Tavoite toteutui. Käyttötunteja toteutui 20 077.
Tehostamme työpajatoiminnassa nuorten läpivirtausta huolehtien myös toiminnan laadusta ja vaikuttavuudesta.	Työpajatoimintaan osallistuvien nuorten määrä. (VAT)	360	360	Nuorisopalvelujen palvelualue	Tavoite ei toteutunut. Nuorten määrä oli 313.
	Nuoret sijoittuvat positiivisesti pitkässä (1–2 v) seurannassa. (VAT)	75 %	75 %	Nuorisopalvelujen palvelualue	Tavoite toteutui. 75 %
	Nuorten kokemaa sosiaalisen vahvistumisen suhteessa valtakunnalliseen vertailuun. (Sovari).	On valtakunnan tason (95 %) yläpuolella. Jyväskylä 99 %.	Pysyy valtakunnan tason yläpuolella	Nuorisopalvelujen palvelualue	Tavoite toteutui. 98 %

Vaikuttavuustavoite: 1.2 Vireä osaamisen ja tutkimuksen kaupunki, jossa lasten ja nuorten kasvua edistetään tietoon pohjautuen sekä lasten ja nuorten osallisuutta lisäämällä					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Vahvistamme koulupoissaoloja ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja puutemme koulupoissaoloihin varhaisessa vaiheessa.	Wilmaan merkittyjen poissaolomerkintöjen määrän väheneminen pidemmällä aikavälillä.	Luvattomia poissaoloja 43888 Selvittämättömiä poissaoloja 22868	Luvattomia poissaoloja 39499 Selvittämättömiä poissaoloja 20 581	Perusopetuksen palvelualue	Tavoite toteutui osittain. Selvittämättömien poissaolojen määrä laskenut tavoitetason mukaiseksi. Luvattomia poissaoloja 45 578.

Tavoitteena koulupudokkuuden vähentäminen.					Selvittämättömiä poissaoloja 19 211.
	Ilman peruskoulun päättötodistusta jääneet oppilaat.	30 oppilasta	Alle 20 oppilasta		Tavoite ei toteutunut. Keväällä 2025 ilman päättötodistusta jäi 55 oppilasta.
Parannamme oppijoiden ja huoltajien osallisuutta ottamalla käyttöön DigiOne -palvelut kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön, opetuksen suunnitteluun ja arviointiin sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukeen.	Käyttäjämäärä	Käyttäjiä 0 %.	50 %	Perusopetuksen palvelualue	Tavoite toteutui osittain. Projekti viivästynyt ja käyttöönotto tapahtuu pääosin vuonna 2026
Edistämme lasten tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitoja tunnetaitokerhoilla päiväkodeissa	Tunnetaitokerhoihin osallistuneiden lasten lukumäärä	148 lasta	200 lasta	Varhaiskasvatuksen palvelualue	Tavoite ei toteutunut. 178 lasta osallistui.
Edistämme oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitoja.	Yksinäisyyden kokemus / Oppilas-kysely	Yksinäisyyttä kokenut 10,9 % oppilaista	Alle 6 %	Perusopetuksen palvelualue	Ei voida arvioida. Oppilaskysely tehdään keväällä 2026.
Kohdennamme erityisnuorisotyössä työtä entistä enemmän palveluiden ulkopuolella oleviin nuoriin (NEET-nuoret) sekä tavoittamaan, tukemaan ja auttamaan kaikista heikoimassa asemassa olevia nuoria.	Vahvasti tuettujen ja/tai palveluihin ohjattujen nuorten määrä pysyy samalla tasolla.	740	740	Nuorisopalvelujen palvelualue	Tavoite toteutui. 884. Luvuissa näkyy vielä Ankkurihankkeessa tavoitetut yksilöt. Hanke päättyi syksyllä 2025.
	NEET nuorten osuus etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten kokonaismäärästä on vähintään 70 %: a.	50 %	70 %	Nuorisopalvelujen palvelualue	Tavoite toteutui 78 %.

	Nuorten kokema tyytyväisyys palveluun ja nuorten antama kokonaisarvosana etsivälle nuorisotyölle valtakunnallisessa vertailussa.	On valtakunnallisen vertailun yläpuolella	Pysyy valtakunnallisen vertailun yläpuolella	Nuorisopalvelujen palvelualue	Tavoite ei toteutunut. Jyväskylä: 4,6 Valtakunnallinen: 4,6.
Ohjaamon käyttökerrat palaavat koronaa edeltävälle kasvu-uralle ja nuoret ko-kevat saamansa palvelun laadukkaaksi.	Ohjaamon käyttöker- rat.	10 000	10 500	Nuorisopalvelujen pal- velualue	Tavoite ei toteutunut. Käyntikerrat 6 855.
	Nuorten kokemus oh- jauksen laadusta suh- teessa valtakunnalli- seen vertailu säilyy kii- tettävänä.	Kiitettävä	Kiitettävä	Nuorisopalvelujen pal- velualue	Tavoite toteutui. Arvosana: kiitettävä (2024)

Strategiakärki: 4. Resurssiviisas kaupunki					
Vaikuttavuustavoite: 4.4 Resurssiviisas kulutus ja kiertotalous					
Toiminnallinen tavoite	Toiminnallinen mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso	Palvelualue/vastuutaho	Toteuma 2025
Agenda2030 ohjelman tavoitteiden toteutus kouluissa	5.–6. luokkien valinnai- set kurssit	Ei ole toteutettu kouluilla	Toteutuu jokai- sella kouluilla	Perusopetus	Tavoite toteutui

Vuodelle 2025 määriteltyjen talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteutuminen

Kasvun ja oppimisen palvelut

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Kasvun ja oppimisen palveluohjauksen tehtävien tarkastelu ja kehittäminen 2025–2026

Sopeuttamistoimenpide ei ole toteutunut suunnitellusti. Varhaiskasvatuksen Edlevo-järjestelmän toiminnallisten haasteiden, uuden varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönoton sekä yksikön sisäisten tehtäväjärjestelyjen vuoksi tarvittiin määräaikainen henkilöstöresurssi, jolla keskeisten kehittämis- ja käyttöönotto tehtävät etenevät suunnitellusti.

Kasvun ja oppimisen koulutuspalvelujen ostot, asiantuntijapalvelujen ostot, palvelujen yhteistyösopimukset sekä matkustus- ja kokouskulut

Kasvun ja oppimisen palvelujen koulutuksia on järjestetty pääsääntöisesti kaupungin omien asiantuntijoiden osaamista ja ammattitaitoa hyödyntäen. Matkustamisen kustannuksia on karsittu hyödyntäen etäyhteyksiä tapaamisissa ja koulutuksissa. Majoittautuessa noudatetaan kaupungin yleisiä ohjeita ja kustannustehokkuutta.

Kasvun ja oppimisen ICT-tukipalvelujen uudelleenorganisointi

Kasvun ja oppimisen palvelujen TVT-tiimi siirtyi konsernihallinnon ja digipalvelujen alaisuuteen 1.1.2026 alkaen, mutta johtamis- ja organisointijärjestelyt toteutettiin jo vuoden 2025 aikana. Kasvun ja oppimisen tietojärjestelmien pääkäyttäjätehtäviin tehtiin henkilöstömuutoksien ICT-tukipalvelujen uudelleen organisoinnin ja perustietotekniikkapalvelujen ulkoistuksen takia sisäisiä tehtäväjärjestelyjä.

Kasvun ja oppimisen asiantuntijatiimin tehtävien uudelleentarkastelu

Kasvun ja oppimisen hallintoon keskitetyn asiantuntijatiimin tehtävänjakoihin sekä tehtävänkuviin tehtiin tarkasteluja, ja tasapainottamistoimenpiteen mukainen tavoite saavutettiin (henkilöstömenot alittivat talousarvion).

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Perhepäivähoidon palvelurahasta luovuttiin 1.8.2024 alkaen

Korvaus perhepäivähoitajien omien alle esiopetusikäisten lasten osalta päättyi vuoden 2024 talousarviopäätösten mukaisesti. Palvelurahasta luopuminen vähensi yksityiseksi perhepäivähoitajaksi hakeutumista.

Kasvun ja oppimisen ohjaajat työskentelevät joustavasti päiväkodin ja koulun ryhmissä.

Päiväkotikoulujen yhteistä toimintakulttuuria ja 5–8-vuotiaiden lasten yhtenäistä opintopolkua on kehitetty. Muuan muassa **kasvun ja oppimisen ohjaajat työskentelevät joustavasti päiväkodin ja koulun ryhmissä**. Yhteinen henkilöstöresurssi päiväkotikouluissa voisi mahdollistaa kahden henkilötyövuoden vähentämisen avustaja- ja ohjaajaresurssista. Euromääräisesti säästö on saavutettu, mutta säästö ei ole kohdentunut edellä esitetyn mukaisesti.

Varhaiskasvatuksen johtamisrakenteen arviointi.

Uudistettu johtamisjärjestelmä otettiin käyttöön v. 2025. Hallinnollista työpanosta ohjattiin vahvemmin lapsiryhmiin. Johtamisalueita tiivistämällä päiväkodin johtajien määrä väheni kolmella. Jokaiselle johtamisalueelle nimettiin hallinnollinen apulaisjohtaja ja 1–2 ryhmässä toimiva apulaisjohtajaa. Johtamisen rakenteiden tarkastelun tuloksena myös pedagogisista johtajista ja tiimivastaavista luovuttiin. Lisäksi myös mentorointiohjelmasta luovuttiin.

Asiakasmaksujen tuntivälyksiä vähennettiin viidestä kolmeen tuntivälykseen 1.8.2025 alkaen. Tuntivälysten muutos vähensi hallinnollista työtä palveluohjauksessa ja päiväkodeissa. **Asiakasmaksutulojen tulotavoitetta korotettiin (indeksikorotukset 1.8.2024 alkaen) ja tulotavoitteen asetettiin tilinpäätösennusteen 2024 mukaiseksi.** Tulotavoitteesta jäätin alle talousarvion.

Vuorohoidon palvelun tarpeen ja laajuuden arviointi.

Vuorohoidon palvelun tarvetta ja laajuutta arvioitiin alueellisesti. Vuorohoitoa tarjoavia päiväkoteja vähennettiin yhdellä. Vuorohoitoa tarjotaan tällä hetkellä seitsemässä (7) päiväkodissa, joista Tapiolan päiväkodissa järjestetään ympärivuorokautista varhaiskasvatusta.

Yhden päiväkodin johtajan vähentäminen 1.1.-31.7.2025.

on mahdollista, koska Mäki-Matin päiväkodin johtajan alaisuuteen siirtyi Mannilan päiväkotitoimi, jossa aikaisemmin toimi oma päiväkodin johtaja. Esihenkilöalueita on tarkasteltu uudelleen.

Lasten kotihoidontuen määrän supistaminen toteuttaa vastaavalle tasolle. Lapset ovat siirtyneet käyttämään varhaiskasvatuspalveluja.

Täyttö- ja käyttöasteen tehostamiseen kiinnitettiin vahvemmin huomiota. Lyhytaikaisia sijaisia palkattiin vain niissä tilanteissa, jolloin lakisääteinen suhdeluku ei toteudu. Henkilöstön määrä suhteutetaan lapsimäärään. Varhaiskasvatuksen tarve vaihtelee toimintavuoden aikana: syksyllä lapsia on vähemmän ja keväällä enemmän. Tämä tarkoittaa jatkuvaa käyttöasteen seurantaa, jotta henkilöstön määrä muuttuvissa tilanteissa on oikea suhteessa lasten määrään. Käyttö- ja täyttöasteen seurannan tehostamisella on saatu aikaan tavoiteltua kustannustehokkuutta.

Kasvun ja oppimisen ohjaajien vähennys.

Päiväkotikouluissa työskentelevien kasvun ja oppimisen ohjaajien määrän vähentäminen heikensi esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheen tukea ja edellytti tehtävien uudelleenjärjestelyjä yksiköissä.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajien vähentäminen.

Varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrää ei ole vähennetty.

Perusopetuksen palvelualue

Tuntijaon pienentäminen – 5 vuosiviikkotuntia

Talousarvion 2024 yhteydessä tehtiin päätös perusopetuksen tuntijaon pienentämisestä. Lukuvuodesta 2024–2025 alkaen tuntijakoa pienennettiin viidellä vuosiviikkotunnilla, mikä vähensi perusopetuksessa annettavan opetuksen kokonaismäärää. Jyväskylän perusopetuksen kouluissa opetuksen määrä ylittää Valtioneuvoston asetuksessa säädetyn vähimmäistuntimäärän yhdellä tunnilla.

Koulunkäynninohjaajien toiminnan tehostaminen

Talousarviossa 2024 päätettiin koulunkäynninohjaajien toiminnan tehostamisesta, minkä seurauksena koulunkäynninohjaajaresurssia pienennettiin 1.8.2024 alkaen. Toimenpiteen taloudelliset vaikutukset ulottuivat myös vuoden 2025 kevätlukukaudelle. Resurssin vähentäminen heikensi oppilaille kohdennettavan tuen määrää ja lisäsi tarvetta järjestellä tehtäviä uudelleen yksiköissä.

Oppilaiden lähikoulun osoittamisen tehokkaampi koordinointi

Talousarviossa 2024 päätettiin oppilaiden lähikoulun osoittamisen tehokkaammasta koordinoinnista lukuvuodesta 2024–2025 alkaen. Opetuksen järjestäjä käytti vahvemmin toimivaltaansa osoittaa oppilaalle lähikoulu. Oppilaiden ja opetusryhmien määrän koulukohtainen ennakkosuunnittelu mahdollistui aiempia käytänteitä kokonaisvaltaisemmin.

Jyväskylän Normaalikoulu osoitettiin 1.8.2025 alkaen kaupungin lasten lähikouluksi samaan tapaan kaupungin muiden koulujen kanssa. Lähikoulumäärittelyllä pystyttiin ohjaamaan ja tasaamaan oppilasmääriä koulujen kesken aiempaa paremmin.

Luontokoulutoiminnan lakkauttaminen

Talousarvion 2024 yhteydessä päätettiin luontokoulutoiminnan lakkauttamisesta 1.8.2024 alkaen. Luontokoulu ei jatkanut toimintaansa enää lukuvuonna 2024–2025.

Palveluverkon supistaminen – Liinalammin koulu

Lukuvuodesta 2025–2026 alkaen Liinalammin koulussa opiskelevat vuosiluokkien 1–2 oppilaat. Vuosiluokkien 3–4 opetus siirtyi Luonetjärven koululle, mikä vapautti Liinalammin koulusta luokkatiloja varhaiskasvatuspalveluiden käyttöön. Vuosiluokkien 3–4 siirtyminen Luonetjärvelle mahdollisti opetusresurssin ja oppimateriaalin tarkoituksenmukaisemman kohdentamisen, erityisesti englannin kielen ja käsityön opetuksessa.

Kulttuurikompassitoiminnan lopettaminen

Kulttuurikompassitoimintaa jatkettiin vuonna 2025 aiempaa pienemmällä resurssilla. Toiminnan supistuminen näkyi erityisesti siinä, että kulttuuriopetus suunnitelmien mukaiset koulujen vierailut kulttuurikohteisiin vähenivät edellisvuosiin verrattuna.

Lukiotoiminnan tuen pienentäminen

Talousarvion 2025 yhteydessä päätettiin pienentää kaupungin Jyväskylän koulutusyhtymä Gradian lukiotoimintaan kohdentamaa taloudellista tukea.

Iltapäivätoiminnan toiminta-ajan rajaaminen klo 16.30 asti

Iltapäivätoiminnan toiminta-aikaa rajattiin puolella tunnilla ja toimintaa järjestettiin koulujen yhteydessä arkipäivisin klo 12–16.30. Aikarajauksen käyttöönotto vaikutti yksittäisten perheiden arkeen, sillä lyhyempi toiminta-aika ei kaikilta osin vastannut huoltajien työaikoihin liittyviä tarpeita.

Palveluntuottajien avustussopimusten irtisanominen Jyväskylän kaupungin perusopetuksen kouluissa.

Lukuvuodesta 2025–2026 alkaen iltapäivätoimintaa järjestettiin kaikissa Jyväskylän kaupungin perusopetuksen kouluissa omana toimintana. Muissa oppilaitoksissa (Normaalikoulu, Kristillinen koulu, Steinerkoulu ja Valteri-koulu Onerva) jatkettiin toimintaa palveluntuottajamallin mukaisesti. Talousarviossa 2025 asetettu sopeutustavoite toteutui.

Koulujen hallinnon lisäresurssi (kehittämismääräraha ja tuntihuojen nuket)

Sivistyslautakunta päätti talousarviossa 2023 myöntää koulujen hallintoon lisäresurssia rehtoreiden työ määrän keventämiseksi. Myönnetty lisärahoitus jaettiin osittain kehittämismäärärahana ja osittain tuntihuojen nukeina. Kehittämismäärärahasta luovuttiin lukuvuonna 2024–2025 talousarvion 2024 jarrutustoimenpiteiden yhteydessä ja tuntihuojen nukeista päätettiin luopua lukuvuodesta 2025–2026 alkaen osana talousarviota 2025.

Lisäresurssin poistaminen heikensi koulujen mahdollisuuksia jakaa hallinnollisia tehtäväkokonaisuuksia esimerkiksi opettajaviranhaltijoille, mikä lisäsi rehtoreiden työkuormaa entisestään.

Valmistavan opetuksen tarpeen vähentäminen

Valmistavan opetuksen ryhmien määrä on vaihdellut vuosittain. Lukuvuonna 2025–2026 valmistavan opetuksen ryhmien määrä väheni kahdella opetusryhmällä edelliseen lukuvuoteen verrattuna.

Ety-yksikön toiminnan päättäminen

Talousarvion 2025 yhteydessä päätettiin lakkauttaa Huhtasuon yhtenäiskoululla toimineen yläkouluikäisten kehitysvammaisten Ety -yksikön toiminta 1.8.2024 alkaen. Ety -yksikkö ei jatkanut toimintaansa enää lukuvuonna 2025–2026.

Kasvatusohjaajaresurssin pienentäminen

Kaupunginhallitus käytti Kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta sivistyslautakunnan päätökseen Kasvun ja oppimisen palvelujen käyttösuunnitelmasta vuodelle 2025. Kaupunginhallitus muutti

sivistyslautakunnan päätöstä siten, että suunniteltua kasvatusohjaajaresurssin pienentämistä ei toteutettu.

Koulujen hallinnon tarkastelu

Koulujen hallinnon henkilöstökulujen leikkaaminen nosti virka-apulaisrehtoreiden opetusvelvollisuuksia 1.8.2025 alkaen. Opetusvelvollisuus kasvoi kahdella vuosiviikkotunnilla Mankolan, Huhtasuon, Kuokkalan ja Keljonkankaan yhtenäiskouluissa sekä yhdellä vuosiviikkotunnilla Tikkakosken ja Vaajakummun yhtenäiskouluissa. Sopeutustoimi lisäsi hallinnollisten tehtävien ruuhkautumista ja viivästymistä sekä kasvatti koulujen hallintohenkilöstön kokemaa työkuormitusta.

Kasvun ja oppimisen ohjaajien vähennys

Päiväkotikouluissa työskentelevien kasvun ja oppimisen ohjaajien määrän vähentäminen heikensi esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheen tukea ja edellytti tehtävien uudelleenjärjestelyä yksiköissä.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat – määrärahan lisäys

Talousarviossa 2025 kohdennettiin lisämäärärahaa koulujen aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin. Lisäresurssi mahdollisti esimerkiksi opetusmateriaalien päivittämisen, vaurioituneiden kalusteiden uusimisen sekä tarvittavat materiaalihankinnat taito- ja taideaineiden monipuoliseen toteuttamiseen. Määrärahalisäys palautti opetusmateriaalihankinnat lähemmäs vuoden 2023 tasoa ja vahvisti opetuksen laadukasta toteuttamista.

Opetusresurssiin kohdennetun määrärahan lisäys

Talousarviossa 2025 myönnettyä lisämäärärahaa kohdennettiin Valteri Onerva –koulun kuluihin ennakoidun määrärahaylityksen pienentämiseksi. Lisäksi lisäresurssia suunnattiin koulujen opetusryhmien koon pienentämiseen sekä oppimisen tuen lakiuudistuksen mukaisiin opetusjärjestelyihin.

Nuorisopalvelujen palvelualue

Nuorisotilojen palveluverkon uudelleenjärjestäminen.

Nuorisopalvelut nuorten työpajatoiminta siirtyi pois Matarankatu 6:n kiinteistöstä ja toiminta jaettiin Veturitalleille ja Naattiantielle Kuokkalaan 1.7.2025 alkaen.

Esihenkilö- ja kehittämistyön tiivistäminen.

Nuorisopalveluiden esihenkilötyöstä vähennettiin yksi esihenkilön tehtävä 1.6.2025 alkaen.

Nuorisotilojen ulosvuokrauksen lisääminen.

Nuorisotilojen ulosvuokrauksen tehostamisen ei onnistunut palveluverkon uudelleenjärjestämisen aiheuttaman tilamuutosten takia.

Kasvun ja oppimisen palvelut, käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalouden toteuma

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TP 2025	Poikkeama TP/TA+M euroa	%
Toimintatulot	12 807,0	13 096,0	13 290,4	194,4	101,5 %
Myyntitulot	3 189,1	3 821,5	4 007,0	185,5	104,9 %
Maksutulot	4 840,8	5 004,1	4 911,3	-92,8	98,1 %
Tuet ja avustukset	3 520,9	2 859,4	2 859,8	0,4	100,0 %
Muut toimintatulot	1 256,2	1 411,0	1 512,2	101,2	107,2 %
Toimintamenot	-271 386,2	-275 805,0	-275 061,9	743,1	99,7 %
Henkilöstömenot	-148 568,3	-152 371,4	-152 068,3	303,1	99,8 %
Palvelujen ostot	-60 400,0	-61 053,6	-60 777,6	275,9	99,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 501,6	-3 000,6	-2 852,6	148,0	95,1 %
Avustukset	-6 441,5	-5 889,0	-5 852,5	36,6	99,4 %
Muut toimintamenot	-53 474,7	-53 490,4	-53 510,9	-20,6	100,0 %
Toimintakate	-258 579,2	-262 709,0	-261 771,5	937,5	99,6 %

Talouden toteuma palvelualueittain

1 000 euroa	TP 2024	TA+M 2025	TP 2025	Poikkeama TP/TA+M euroa	%
Yhteiset palvelut ja hallinto	2 063,9	1 576,0	1 664,1	88,1	105,6 %
Varhaiskasvatus	4 507,1	4 356,1	4 207,7	-148,4	96,6 %
Perusopetus	4 966,5	5 614,5	6 000,5	386,0	106,9 %
Nuorisopalvelut	1 269,5	1 549,4	1 418,1	-131,3	91,5 %
Toimintatulot yhteensä	12 807,0	13 096,0	13 290,4	194,4	101,5 %
Yhteiset palvelut ja hallinto	-8 116,4	-7 739,6	-7 689,0	50,6	99,3 %
Varhaiskasvatus	-108 021,0	-109 676,5	-108 793,4	883,1	99,2 %
Perusopetus	-148 154,0	-150 503,4	-150 906,7	-403,3	100,3 %
Nuorisopalvelut	-7 094,8	-7 885,6	-7 672,8	212,7	97,3 %
Toimintamenot yhteensä	-271 386,2	-275 805,0	-275 061,9	743,1	99,7 %
Yhteiset palvelut ja hallinto	-6 052,5	-6 163,6	-6 024,9	138,7	97,7 %
Varhaiskasvatus	-103 513,9	-105 320,4	-104 585,7	734,6	99,3 %
Perusopetus	-143 187,6	-144 888,9	-144 906,2	-17,3	100,0 %
Nuorisopalvelut	-5 825,3	-6 336,2	-6 254,7	81,4	98,7 %
Toimintakate yhteensä	-258 579,2	-262 709,0	-261 771,5	937,5	99,6 %

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Kasvun ja oppimisen palvelut

Kasvun ja oppimisen palvelujen määrärahan toimintakate toteutui noin 0,94 miljoonaa euroa muutettua talousarviota pienempänä (talousarvion toteumaprosentti 99,6 prosenttia). Talousarviolla budjetoitu toimintakate oli – 262 709 002 euroa ja toteuma vuonna 2025 oli – 261 771 521 euroa. Toimintatuotot toteutuivat noin 0,2 miljoonaa euroa talousarviota suurempina ja toimintakulut noin 0,74 miljoonaa euroa talousarviota pienempänä.

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Toimialan yhteisten palvelujen ja hallinnon talousarvio alitti toimintakatteen noin 0,14 miljoonaa euroa, kun toimintatuotot ylittivät suunnitellun noin 90 000 euroa ja toimintakulut alittuivat talousarvion noin 51 000 eurolla. Toimialan yhteisten palvelujen ja hallinnon määrärahakokonaisuus koostuu keskitetyistä palveluista ja hallinnosta, palveluohjaus- ja kehittämisyksiköstä, kasvun ja oppimisen hankekokonaisuudesta sekä määrärahalle kohdentuvista konsernihallinnon vyörytyseristä.

Toimialan hallintoon on keskitetty sivistyslautakunnan, toimialan sekä kasvun ja oppimisen hallinnon sekä toimialatasoisen talousyksikön määrärahat. Hallinnon kokonaisuuden talous toteutui lähes talousarvion mukaisena ja toimintakate ylittyi vain 12 000 eurolla. Henkilöstömenot ja tarvikehankinnat toteutuivat suunniteltua pienempänä. Keskitettyyn määrärahaan on varattu kesken vuotta konkreettisesti akuuttien kalustohankintojen (täydennyskalustamisen) varaus, joka jäi tilinpäätösvuodelta lähes kokonaan käyttämättä. Toisaalta keskitetyt palvelujen ostot, avustukset ja muut toimintakulut toteutuivat talousarviota suurempina.

Palveluohjaus- ja kehittämisyksikön (kasvun ja oppimisen palveluohjaus-, asiantuntija- ja TVT-tiimit) toimintakate ylitti talousarvion noin 25 000 eurolla. Tietokonelaitteiden leasing-maksut toteutuivat noin 106 000 euroa talousarviolla suunniteltua pienempänä, kun sekä vuosien 2024 että tilinpäätös 2025 sopeuttamistoimenpiteet konkretisoituivat. Talousarvio kuitenkin ylittyi henkilöstömenoissa, palvelujen ostoissa (ICT-palvelujen ostot) sekä tarvikehankinnoissa.

Kasvun ja oppimisen keskitetyn hankekokonaisuuden toimintakate (eli hankkeiden omarahoitusosuudet; talousarvio 290 000 euroa) toteutui lähes talousarvion mukaisena, kun toimintakate alitti talousarvion noin 8 000 eurolla. Hankekokonaisuuteen kuuluvat erilaiset OKM:n, OPH:n ja AVI:n rahoittamat opetuksen ja koulutuksen kehittämiseen, toiminnallisiin muutoksiin ja koulutuspoliittisten linjausten toimeenpanoa toteuttavat hankkeet ja erityisavustukset.

Konsernihallinnon vyörytyserinä Kasvun ja oppimisen palvelujen määrärahalle kohdentui toimintatuottoja noin 584 000 euroa ja toimintakuluja noin 416 000 euroa, jolloin toimintakate jäi noin 168 000 euroa positiiviseksi (talousarvilla huomioitu nettovaikutuksettomana eränä). Vyörytyserät perustuvat laskennallisiin vakuutusmaksuihin (tapaturma- ja työttömyysvakuutusmaksut) sekä konsernihallinnon kautta tehtyihin hankintoihin (vakuutuspalvelut, asiantuntijapalvelut ja muut). Vuosittaisten vyörytyserien suuruutta on hankala etukäteen arvioida ja talousarviovaraus tehdään edellisten vuosien toteumaan perustuen.

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Varhaiskasvatuksen palvelualueen toimintakate toteutui noin 730 000 euroa pienempänä kuin talousarviolla suunniteltiin. Toimintatuotot alittivat talousarvion noin 150 000 eurolla ja toimintakulut alittivat talousarvion noin 880 000 euroa. Merkittävin osa palvelualueen toimintatuotoista koostuu varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuloista, jotka eivät toteutuneet talousarvion mukaisina.

Palvelualueen henkilöstökulut alittivat talousarvion noin 775 000 euroa. Henkilöstökulujen talousarvioon sisältyi edellisten vuosien tapaan säästötavoite, noin 600 000 euroa. Säästötavoitetta toteutettiin laatimalla varhaiskasvatuksen kesä- ja loma-ajoille suunnitelmat lomarahen vaihtamiseksi vapaaksi, pitämällä palkattomia vapaita ja säästövapaita. Lisäksi päiväkotien tiivistettyjä päivystysjärjestelyjä vakiinnutettiin. Varhaiskasvatuspalveluille kohdistui vuodelle 2025 useita säästötoimenpiteitä, jotka kohdentuivat henkilöstökuluihin.

Perusopetuksen palvelualue

Perusopetuksen palvelualueen toimintakate toteutui talousarvion mukaisesti. Vaikka talousarviossa pysyttiin kokonaisuutena, ylittyivät henkilöstökulut noin 0,4 miljoonaa euroa lomapalkkavelkavarauksen kasvun vuoksi. Näin merkittävään lomapalkkavelan kasvuun ei oltu perusopetuksen palvelualueen talousarviossa varauduttu, mutta noin 0,2 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua suurempina toteutuneiden toimintatuottojen sekä noin 0,2 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua pienempinä toteutuneiden toimintakulujen myötä henkilöstökulujen ylitys saatiin tasapainotettua.

Toimintatuottojen osalta talousarviossa asetettu tavoite ylitettiin muun muassa kotikuntalaskutus-
tuottojen ja koulujen (esimerkiksi tilojen vuokraamisesta) saatujen tuottojen myötä. Toimintakulujen talousarvion alitus syntyi lopulta koulukuljetuskustannuksista, joiden osalta talousarviota tarkistettiin syksyllä 2025.

Nuorisopalvelujen palvelualue

Nuorisopalvelujen palvelualueen toimintakate toteutui noin 81 000 euroa talousarviolta suunniteltua pienempänä.

Toimintatuotot toteutuivat noin 131 000 euroa suunniteltua pienempinä. Toimintatuotot koostuvat pääosin nuorisotoiminnan hankekokonaisuuteen saatavista avustuksista sekä avustuksiin kirjattavista ulkopuolisen toiminnan rahoituksista. Muita tuloja muodostuu SIB-toimintaan kohdentuvista tuloista, erilaisista myyntituloista sekä nuorisotilojen vuokrauksesta. Olennaisin poikkeama talousarvioon nähden syntyi hanketoiminnan toimintatuloista, joita toteutui tilikaudelle 2025 talousarviolta suunniteltua vähemmän.

Toimintakulut toteutuivat noin 213 000 euroa talousarviolta suunniteltua pienempinä. Henkilöstökulut, palvelujen ostot sekä ulkopuolisille tahoille maksettavat avustukset toteutuivat ennakoitua pienempänä. Vakituisten henkilöstön sijoituksiin ei palkattu määräaikaista työntekijöitä tai sijaisilla oli pienempi palkkataso.

Tilinpäätöksen vaikutus vuoden 2026 talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä

Kasvun ja oppimisen palvelut

Toimialan yhteiset palvelut ja hallinto

Kasvun ja oppimisen palvelujen hankekokonaisuuden omarahoitusosuuksiin on talousarviolla 2026 varattu n. 340 000 euroa (toimintatuotot 1,8 miljoonaa euroa ja toimintakulut 2,1 miljoonaa euroa). Talousarviovalmistelujen yhteydessä toimintatuottoja ja –kuluja laskettiin lähemmäs toteumaa vastaavaa tasoa, mutta edelleen vuoden 2026 talousarviolle tullaan tekemään nettovaikutuksen tekninen oikaisu tuottojen ja kulujen osalta talouden seurantaan helpottamaan. Hanketoiminnan tilikausi-kohtaiseen kohdentumiseen ja talouden seurantaan vaikuttavat hankkeiden käynnistymisen ajankohta, hankekohtaisten kulujen muodostumisen ajankohta, uudet hankehaut sekä käynnissä oleville hankkeille haettavat jatkoajat.

Konsernihallinnon vyörytyseriin on myös vuodelle 2026 talousarviolla tehty nettovaikutukseton varaus. Laskennallisten erien suuruus vaihtelee tilikausittain ja ennusteen laatiminen on haastavaa, mutta edellisten kahden tilikauden toteumatietojen perusteella varaus on riittävä.

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotoissa jäätiin alle talousarvion vuonna 2025. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut tarkistetaan kahden vuoden välein, seuraava tarkistus on 1.8.2026. Asiakasmaksut sekä tulorajat tulevat hieman nousemaan. Riskinä vuodelle 2026 on, että varhaiskasvatuspalvelut eivät saavuta tulotavoitetta.

Vuoden 2026 talousarvioon sisältyy noin 0,8 miljoonan euron säästötoimenpiteet, joita toteutetaan kesäajan ja koulujen loma-aikojen järjestelyillä. Säästötavoite pyritään saavuttamaan esimerkiksi keskittämällä varhaiskasvatuspalveluja alueellisesti, tarkentamalla vuosilomasuunnittelua, myöntämällä palkattomia vapaita ja lomarahaa vaihtoa vapaana. Tämän lisäksi kaupungin johtajan talousarvioesityksessä varhaiskasvatuspalveluille kohdistettiin 1,5 miljoonan euron oikaisuerä.

Yksityisen varhaiskasvatuksen sääntökirjan mukaan lasketaan palvelusetelien indeksitarkistus, joka on tehtävä viimeistään 1.8.2026 alkaen. Lisäksi palvelusetelin arvoa on suunniteltu korotettavan 1.8.2026 vastaamaan paremmin valtakunnallista tasoa. Vuoden 2026 korotukset on huomioitu kulu- van vuoden talousarviossa, millä on vaikutusta myös tuleviin vuosiin.

Perusopetuksen palvelualue

Perusopetuksen palvelualueen käyttösuunnitelmassa vuodelle 2026 on pyritty huomioimaan vuoden 2025 tilinpäätöksen osoittamat epätasoisuudet määrärahan kohdennuksissa. Käyttösuunnitelman täsmällisyyttä seurataan vuoden 2026 aikana ja tarvittaessa reagoidaan esille nouseviin asioihin välittömästi.

Kevään 2026 aikana on määrä saattaa loppuun joitakin perusopetuksen palvelualueita koskevia sopimusneuvotteluja, joiden euromääriä vaikutuksia vuoden 2026 talousarvioon on jouduttu arvioimaan kesken neuvotteluiden. Sopimusneuvotteluiden eteneminen ja euromäärien vaikutusten tarkentuminen saattavat edellyttää korjaavia toimenpiteitä perusopetuksen palvelualueen määrärahaan.

Nuorisopalvelujen palvelualue

Nuorisopalveluiden palvelualueen vuoden 2026 talousarviolla on huomioitu SIB-vaikuttavuusinvestoinnin tulospalkkioiden vaikutus. Vaikuttavuusinvestointi toteutuu kuitenkin hieman hitaammin, kuin on suunniteltu ja tällä on vaikutus myös tulospalkkioiden tilikausikohtaiseen toteumaan.

Arvio maksettavista tulospalkkioista vuonna 2026 on täsmentynyt vasta vuoden 2025 lopulla ja on hieman suurempi kuin vuoden 2026 talousarviolla huomioitu.

Investointien toteutuminen, irtain käyttöomaisuus

Kasvun ja oppimisen palvelut

Kasvun ja oppimisen palvelujen irtaimen käyttöomaisuuden investointimenoihin varattiin vuoden 2025 talousarviolla uudelleenbudjetoinnit huomioiden yhteensä 935 000 euron määräraha ja investointimenoja toteutui yhteensä noin 704 000 euroa.

ICT-investointeihin varattiin talousarviolla 212 000 euroa perusopetuksen koulujen ja varhaiskasvatuksen päiväkotien pedagogisiin AV- ja TVT-laitehankintoihin sekä DigiOne- järjestelmän käyttöönoton tukeen. Investointikuluja toteutui noin 172 000 euroa. Käyttämättä jäänyt investointimääräraha esitetään sivistyslautakunnalle uudelleenbudjetoitavaksi ja käytettäväksi vuodelle 2026.

Perusopetuksen palvelualueelle vuodelle 2025 myönnettiin investointimääräraha 70 000 euroa koulujen täydennyskalusteiden hankintaan ja määrärahaa käytettiin noin 65 600 eurolla.

Varhaiskasvatuksen palvelualueen irtaimen käyttöomaisuuden investointimäärärahalla toteutettiin Lohikosken uuden päiväkodin ensikertainen kalustaminen, Liinalammin päiväkotiin tarvittava täydennyskalustaminen sekä hankittiin muihin päiväkoteihin täydennyskalusteita päiväkotij- ja toimistokalustetarpeisiin. Talousarviolla varattu Savulahden liikuntapuiston päiväkodin ensikertainen kalustaminen jäi tilikaudelta 2025 kokonaan toteuttamatta hankkeen siirtyessä tulevaisuuteen.

Talousarvion mukainen varaus oli 600 000 euroa, josta toteutumattoman Savulahden liikuntapuiston päiväkodin osuus 95 000 euroa. Investointikuluja toteutui 427 700 euroa.

Nuorisopalvelujen palvelualueen irtaimen käyttöomaisuuden investointimäärärahana talousarvion varattiin uudelleenbudjetoinnit huomioiden digitaalisen nuorisotyön laitehankintoihin sekä nuorisotilojen kalusteiden ja välineiden hankintaan 53 000 euroa, joista käytettiin noin 38 800 euroa.